

listopad 2025, Šardice
Připravil: doc.Dr. Ing. Petr Marada

ZEMĚDĚLCI ZEMĚDĚLCŮM
konference s exkurzí

Krajinotvorné sady

– jejich význam a jak s nimi pracovat

Petr Marada, doc. Dr. Ing.

- místní občan
- zemědělec
- myslivec
- poradce
- akademický pracovník...

- vítěz „Ceny za krajinu 2022“ udělenou Jihomoravským krajem
- vítěz soutěže „Adaptační opatření roku 2015“ garantované Ministerstvem životního prostředí
- poradce akreditovaný MZe v oblasti zemědělství a ochrana přírody a krajiny, péče o půdu
- akademický pracovník Mendelovy univerzity v Brně

Praktické ukázky a zkušenosti byly a jsou získávány na vlastní demonstrační ekofarmě

- ekofarma zvítězila v evropské soutěži „Rural inspiration Awards 2020“,
- v roce 2021 získala Cenu česko – rakouského příhraničí „Přeshraniční Adapterra Awards 2021“
- v roce 2018 zlatou medaili v soutěži „Pestrá krajina“ Asociace soukromého zemědělství.

Přeshraniční Adapterra Awards 2021

Jak na zemědělské půdě podporovat původní druhy polních ptáků ...zvěř – jaká opatření provádět...??? vysazovat soliterní stromy a extenzivní sady...!!!

Polopřírodní stanoviště, extenzivní zemědělství, vysoký počet volně žijících živočichů a „travních“ stanovišť (ekologické zemědělství.....)

Intenzifikace zemědělství, postupný úbytek druhů volně žijících živočichů a „travních“ stanovišť

Intenzivní zemědělství, vysoké vstupy hnojiv, významný pokles volně žijících živočichů a „travních“ porostů (významná část okolí poryčí Moravy, Labe.....)

Dovozy

Agro-byznys ČR

Vývozy

4

Vstupy: krmiva, hnojiva a chemie, strojírenství, energie, ostatní

Zemědělství,
rybářství a
myslivost

biomasa

AEO
služby

Zpracovatelský
průmysl

Potravinářství

Energetika

Ostatní výroba

Velko-
obchod
DISTRIBUCE

Malo-
obchod
a
veřejné
stravování

Co (jak) na venkově – požadavky na přírodu a krajinu....zemědělství, požadavky a výzvy

- Produkce krmiv a potravin
- Produkce surovin pro výrobu potravin a krmiv
- Chov hospodářských zvířat
- Produkce biomasy pro energetické využití
- Produkce technických plodin....
- **Adaptace krajiny na klimatickou změnu, ochrana půdy, vody**
- **Podpora biodiverzity - tedy ...předcházení škodám na zvěři a ...předcházení škodám zvěři**
- **...výsadbou soliterních stromů a extenzivních sadů**

(Zdroj: European Commission 2015)

Koncepce agrární politiky na léta 2004 - 2014

Vize zemědělství po roce 2010, strategie zemědělství na léta 2016 – 2030, po roce 2020

- Zvyšovat **mozaikovitost krajiny** a **podíl přechodných společenstev**, rozvíjet **proměnlivou strukturu krajiny**.
- Chránit biodiverzitu - **zvrátit pokles populací a počtu indikátorových druhů a degradaci cenných biotopů** na zemědělské půdě.
- **Zemědělskou činností učinit krajinu přitažlivou pro obyvatele venkova i pro volnočasové aktivity.**
- Při zavádění nových druhů plodin uplatňovat princip předběžné opatrnosti s ohledem na riziko snížení druhové rozmanitosti ve volné přírodě.
- Podpořit zemědělství, aby svoji činností přispívalo k ukládání a zadržování uhlíku v půdě a v biomase.....
- Adaptace na klimatickou změnu...zadržování vody v půdě....

OCHRANOU PŘÍRODY A KRAJINY
SE MUSÍME ZABÝVAT!!!

Vize...cíl.... v katastru se všemi významnými problémy

strana 7

.... s vědomím, že zdraví krajiny se rodí v půdě

Zemědělské hospodaření Petra Marady

Cíl projektu:

Adaptovat krajinu na klimatickou změnu, zadržet v ní vodu a podpořit biodiverzitu

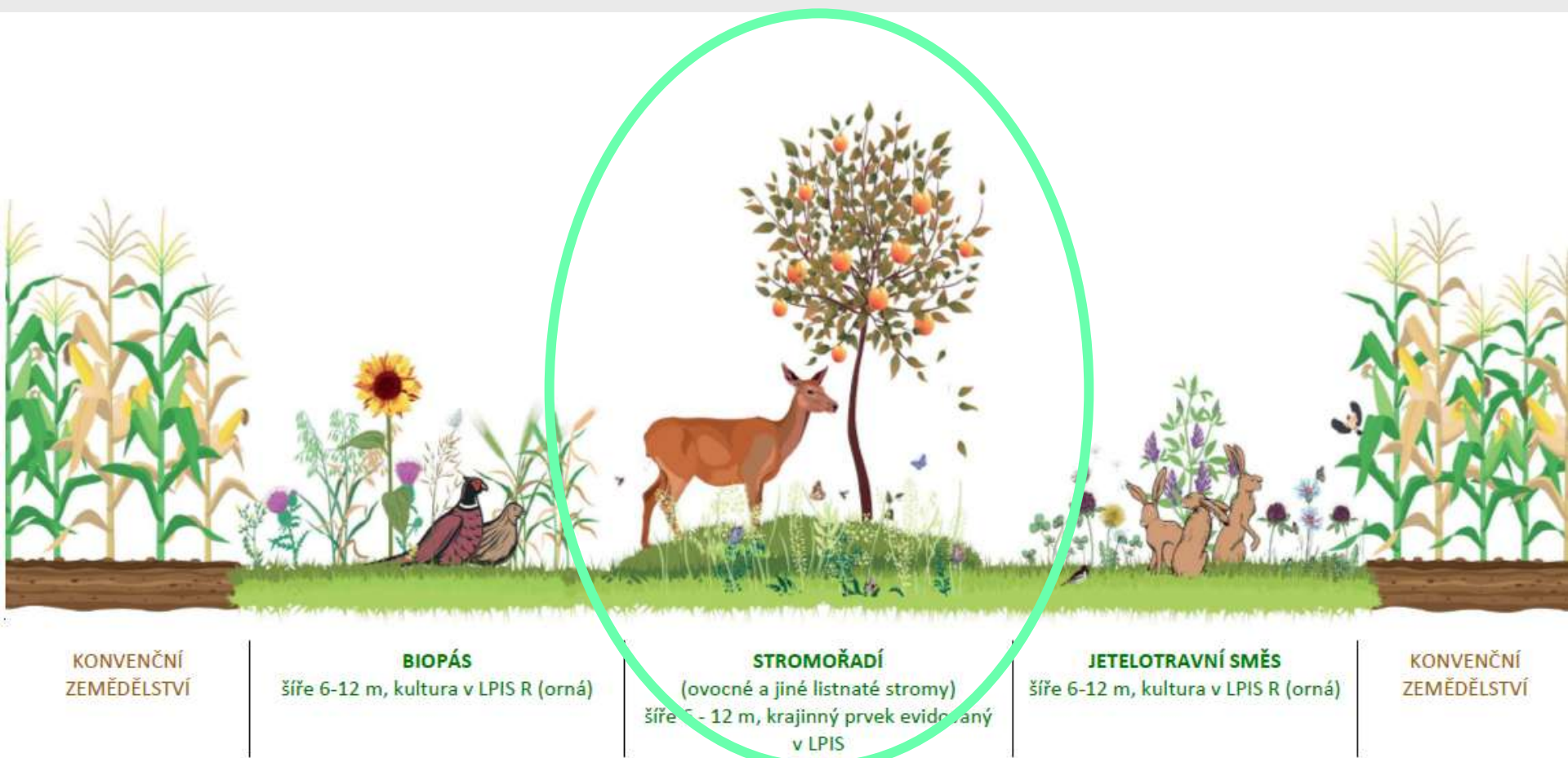
2007

2020

Jak vrátit život do krajiny...???
řádně zemědělsky... ekologicky... hospodařit....
Vysazovat ovocné stromy...zakládat krajinné prvky!....
produkovat nedostatkovou biomasu!

Zemědělské hospodaření 2007+

Intenzivní zemědělské hospodaření (monokultura, úbytek krajinných prvků, pokles biodiverzity)

Intenzivní zemědělské hospodaření + zatravnění a založení extenzivního sadu a mokřadu

Ekologické zemědělství + zatravnění a péče o extenzivní sad, mokřad a nově založený biokoridor

Vhodné místo pro sad, mokřad...

z/public/portal/mze/dotace/szp-pro-obdobi-2021-2027/rozvoj-venkova/agroenvironmentalne-klimacka-opatreni/metodika-k-provadeni-narizeni-vlady-c-80-2023-sb-platna-pro-r...

 MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Hledat

PŘIHLÁSIT SE

CZ

 TÉMATA ÚŘEDNÍ DESKY PRO MÉDIA PRÁVNÍ PŘEDPISY VEŘEJNÉ ZAKÁZKY E-PODATELNA KONTAKTY RESORTNÍ ORGANIZACE

€ Dotace

DOTACE > STRATEGICKÝ PLÁN SZP 2023–2027 > PODPORY ROZVOJE VENKOVA > AGROENVIRONMENTÁLNĚ-KLIMATICKÁ OPATŘENÍ > METODIKA K PROVÁDĚNÍ NAŘÍZENÍ VLÁDY Č. 80/2023 SB., PLATNÁ PRO ROK 2025

Strategický plán SZP 2023–2027

Aktuality

Harmonogram výzev

Základní informace

Příručky a metodiky

Podmíněnost

Přímé platby

Podpory rozvoje venkova

Agroenvironmentálně-klimatická opatření

Ekologické zemědělství

Zalesňování zemědělské půdy

Agrolesnictví

Zvýšení obranyschopnosti v chovu prasat vakcinací

Metodika k provádění nařízení vlády č. 80/2023 Sb., platná pro rok 2025

27. 3. 2025

Metodika k provádění nařízení vlády č. 80/2023 Sb., o stanovení podmínek provádění agroenvironmentálně-klimatických opatření, ve znění pozdějších předpisů.

ROK VYDÁNÍ:	2025
VYDAVATEL:	Ministerstvo zemědělství
ISBN:	978-80-7434-800-6
TÉMATICKÉ OBLASTI:	 Dotace a podpory, strukturální politika

Přílohy

 [Metodika AEKO 2025](#)

 STÁHNOUT (pdf, 3 MB)

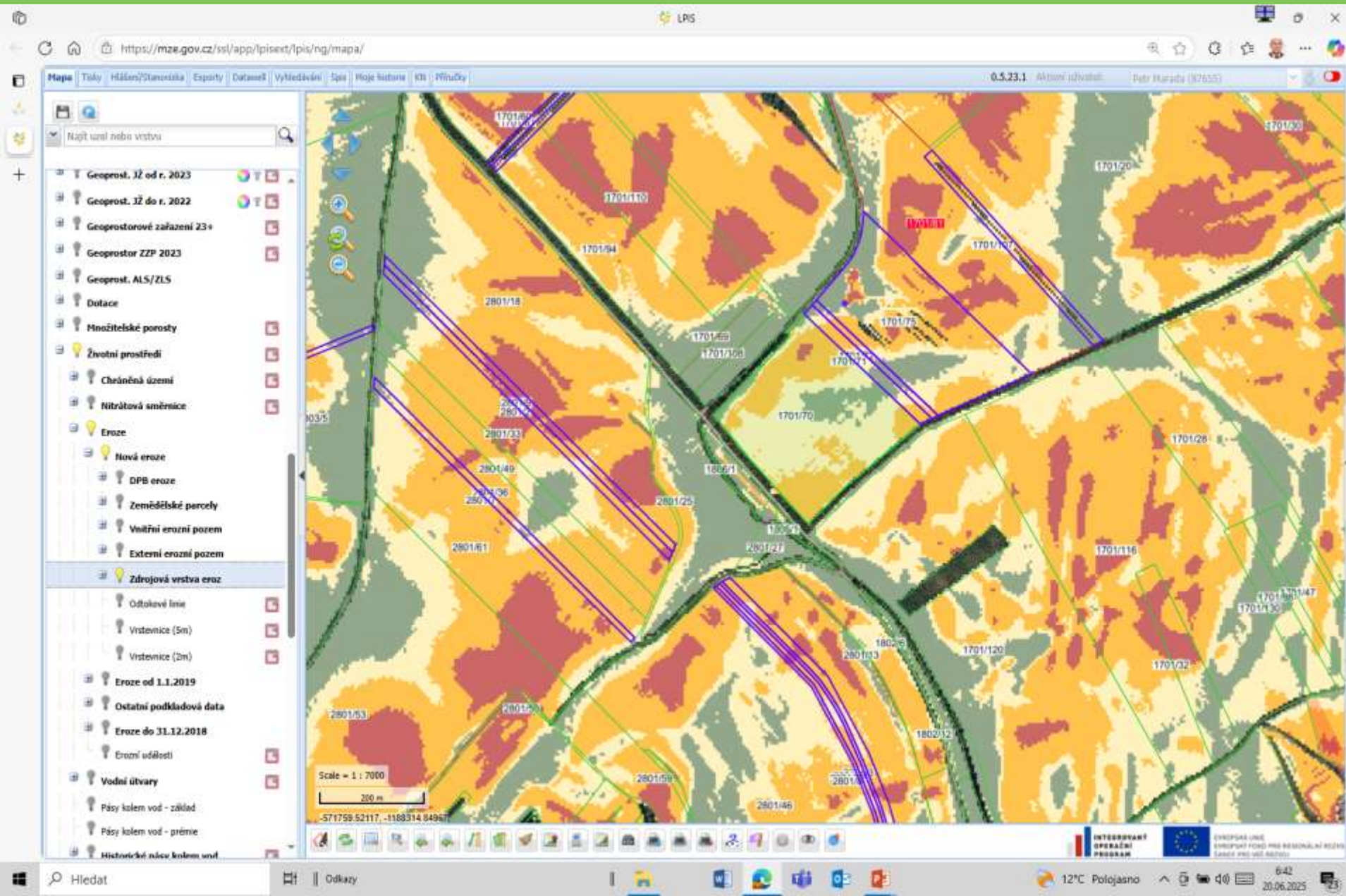
<https://mze.gov.cz/public/portal/mze/dotace/szp-pro-obdobi-2021-2027/aktuality>

Odkazy 9°C Převáž. oblačno 7:57 23.05.2025

- Cílem je podpořit způsoby využití zemědělské půdy, které jsou v souladu s ochranou a zlepšením životního prostředí, krajiny a jejich vlastností. Opatření podporuje zachování obhospodařovaných území vysoké přírodní hodnoty, přírodních zdrojů, biologické rozmanitosti a údržbu krajiny.
- Žadatelem o AEKO je subjekt obhospodařující v evidenci půdy (LPIS) alespoň minimální výměru zemědělské půdy. Žadatel nemusí být zemědělským podnikatelem. Opatření je realizováno formou pětiletých závazků. Žadatel se vstupem do závazku zavazuje dodržovat minimální požadavky na hnojiva a přípravky na ochranu rostlin a hospodařit v souladu s podmínkami daného podopatření na celé výměře zemědělské půdy, se kterou do závazku vstoupil a v souladu s podmínkami Podmíněnosti a ostatními podmínkami danými platnou evropskou a národní legislativou.
- **Podopatření 16.70 Zatrávňování orné půdy**
Podopatření 17.70 Meziplodiny
Podopatření 18.70 Ošetřování extenzivních travních porostů
Podopatření 19.70 Krajinotvorné sady
Podopatření 20.70 Podpora biodiverzity na orné půdě – Biopásy, Ochrana čejky chocholaté, Druhově bohaté pokrytí orné půdy
Podopatření 21.70 Integrovaná produkce – titul Integrovaná produkce ovoce, titul Integrovaná produkce révy vinné, titul Integrovaná produkce zeleniny, víceletých produkčních plodin, jahodníku a brambor
Podopatření 22.70 Omezení používání pesticidů v OPVZ na orné půdě (od roku 2024)

Z GIS LPIS_ Zdrojová vrstva eroze....

strana 14

Vše vychází z monitoringu...biodiverzity strana 16

Avif | Faunistická databáze České společnosti ornitologické

https://avif.birds.cz/create

AVIF NOVINKY VYHLEDÁVÁNÍ VLOŽIT VIZUALIZACE DAT NÁPOVĚDA PROJEKTY PM

Prosím, zadejte datum pozorování.

Zadejte souřadnice kliknutím do mapy

- ☒ OpenStreetMap
- ☐ ČUZK - Základní topografická mapa
- ☐ ČUZK - Ortofoto ČR
- ☐ mapy.cz - Základní mapa
- ☐ mapy.cz - Turistická mapa
- ☐ mapy.cz - Letecká mapa

Název lokality

Obec (část obce) *

Odhad ujitě vzdálenosti

Jednotka m

Poznámka k lokalitě

Zem. šířka Zem. délka

Pozorovatel Petr Marada

Utajit

Celk. počet pozorovatelů

Utajit jména všech pozorovatelů

Poznámka k vycházce

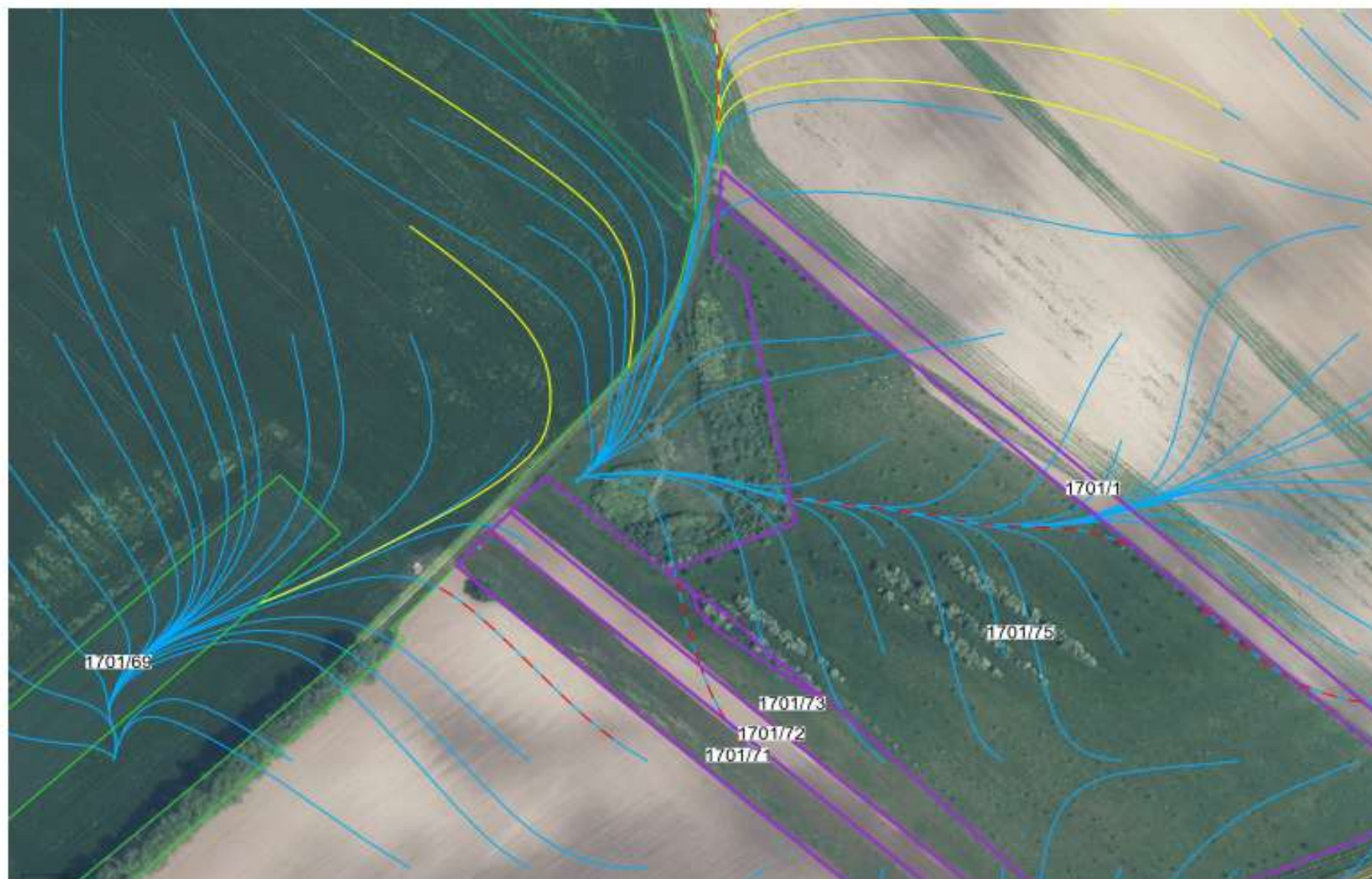
ZADAT ČÁSTEČNÝ SEZNAM ZADAT KOMPLETNÍ SEZNAM

Pozorování

Odeslání pozorování

Hledat

Odkazy 9°C Převáž. oblačno 6:26 23.05.2025

AGENTURA OCHRANY PŘÍRODY
A KRAJINY ČESKÉ REPUBLIKY

ČVUT v Praze

KHMKI

STANDARDSY PÉČE O PŘÍRODU A KRAJINU

VODA V KRAJINĚ

ŘADA B

VYTVÁŘENÍ A OBNOVA
TŮNÍ

SPPK B02 001: 2014

Creation and restoration of pools
Die Bildung und Erneuerung der Tümpel

Tento standard obsahuje zásady pro optimální navrhování, budování a obnovu tůní. Do standardu nejsou zahrnuty tůně vznikající většinou přirozeným způsobem bez antropogenního zásahu.

Citované zdroje:

ČSN 75 1400. *Hydrologické údaje povrchových vod*. Praha: Český normalizační institut, leden 2014

ČSN 75 2101. *Ekologizace úprav vodních toků*. Praha: Český normalizační institut, duben 2009

ČSN 75 2410. *Malé vodní nádrže*. Praha: Český normalizační institut, duben 2011

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů

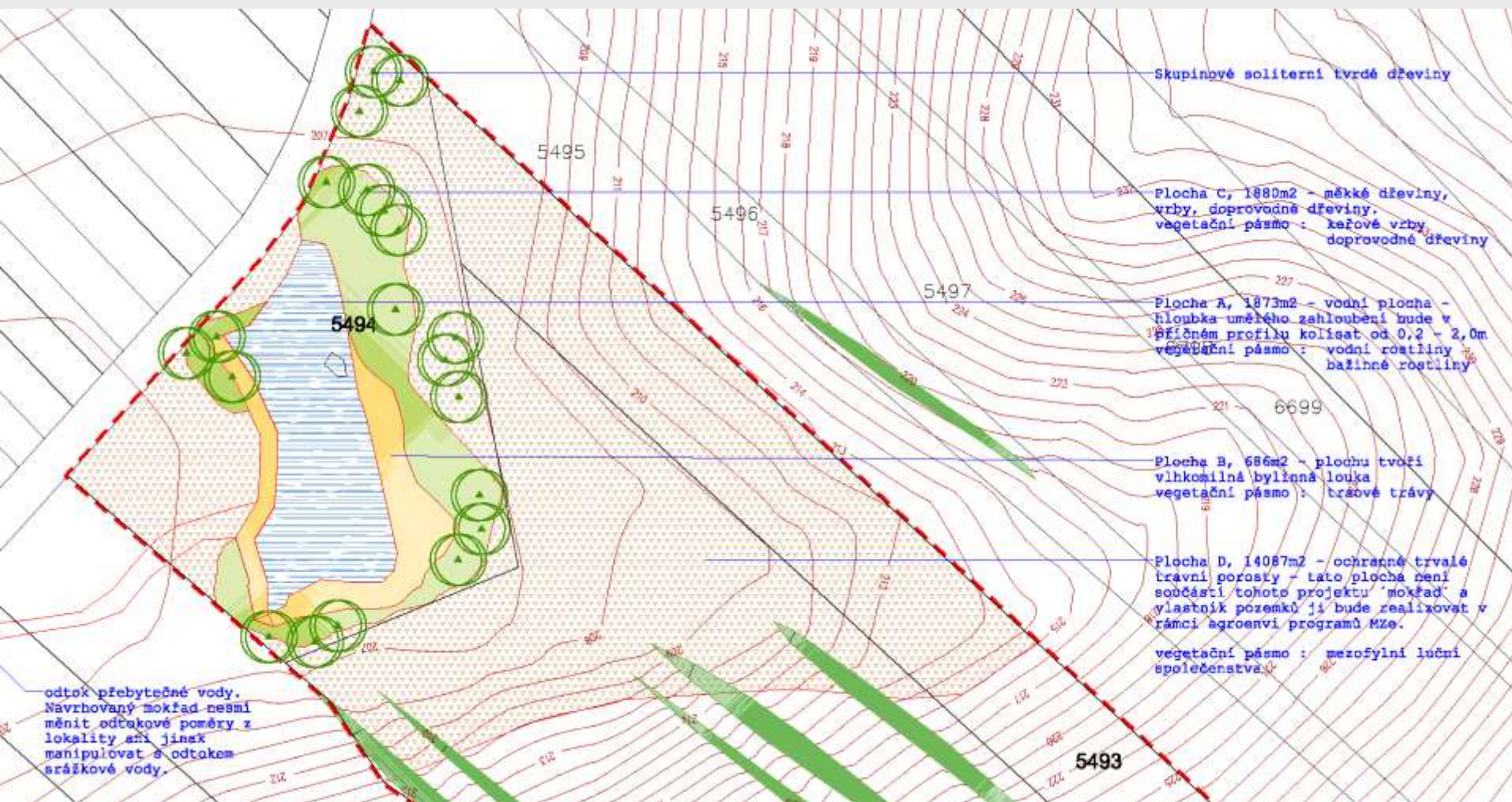
Zákon č. 114/1992 Sb. o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 254/2001 Sb., o vodách (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů

Vytýčení, vyznačení, zemní práce

Ozelenění, zatravnění...

Mokřad Šardice 3 roky po založení

strana 22

Funkce zasakovací...

**Zvyšujeme
půdní
úrodnost...**

Snižujeme erozní ohroženost....

strana 25

Čistíme vodu ze sousedních pozemků

strana 26

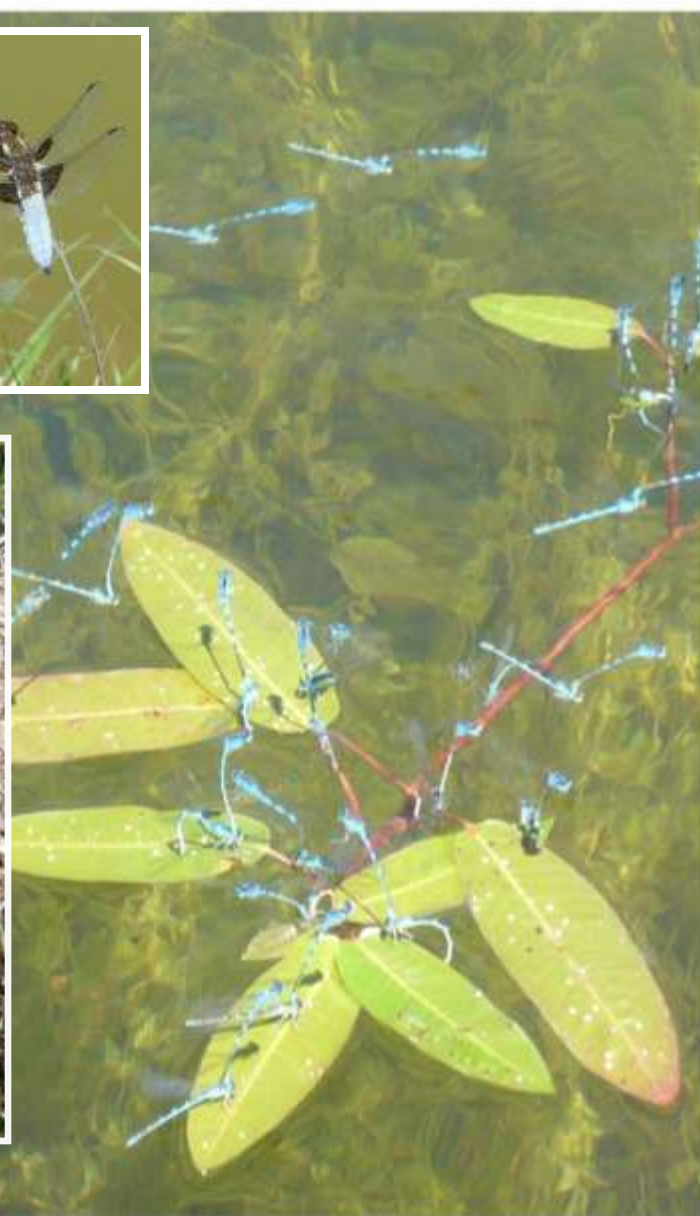

Obnova vodního režimu krajiny – podpora biodiverzity

– podpora biologické metody ochrany rostlin...

Biologická ochrana

DOPLŇME DRUŽSTEVNÍ LÁNY REMÍZKY, PRUHY
LESÍKŮ, STROMOŘADÍMI A POLÍČKY PRO ZVĚŘ

Krajtiny a obziva

klíč k vysokým stavům
bážíantů

Bekyně zlatořitná

Bekyně zlatořitná

Ne jenom pro koroptve, bažanty....
Predátoři škůdců...ochrana před erozí

Hraboš polní

Chceme dát prostor
zvěři

Zajištění klidových, krytových, potravních a orientačních potřeb pro zvěř

strana 40

Excelentní ekologická produkce ovoce.....

Začátky – první opatření – zatravněním a biopásy pro podporu drobné zvěře, zakládání liniových prvků se stromy

2008 – zatravnění , výsadba soliterních stromů a založení biopásu v monokultuře kukuřice

2020 – náhrada

monokultury kukuřice
udržitelnou kulturou

2021 - produkce sena (ponechání nepokoseného pásu, produkce dřeva – špičáky třešně ptačí

Krajinotvorný sad – linie ovocných stromů

Srnčí zvěř

Linie ovocných stromů kolem cest u Sv. Anny

strana 48

v Želeticích...

2013 – orná půda

2014 - vysazení

2016 – následná péče

2024 – předání obci

2013 – orná půda

2014 - vysazení

2016 – následná péče

2024 – předání obci

2013 – orná půda

2024 – předání obci

2013 – orná půda

2024 – předání obci

Zadržujeme vodu a snižujeme erozní ohroženost

Zadržujeme vodu a snižujeme erozní ohroženost

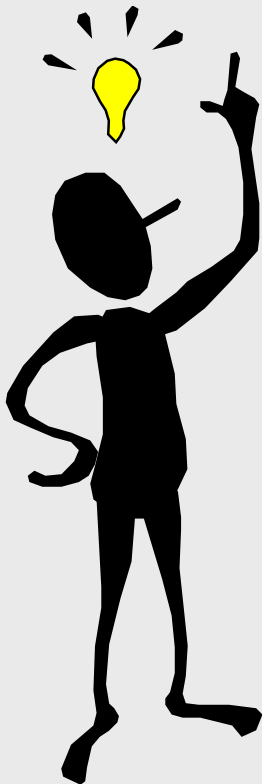

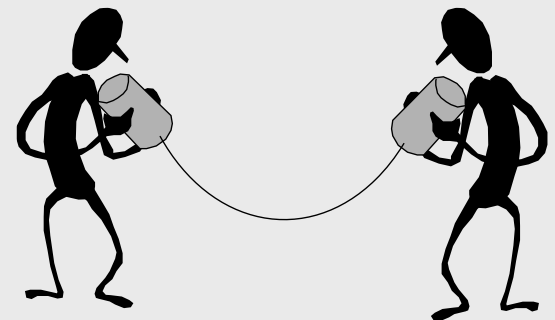
- **zajistí souvislý bylinný pokryv meziřadí a příkmenného pásu na nejméně 85 % výměry,**
- **provádí mechanickou údržbu bylinného pokryvu sečí nebo pastvou alespoň jednou ročně do 31. srpna**

Proč krajinotvorné sady ? ...návrat života do krajiny.....!

..... Lidi již dnes zajímá

- kvalita života
je v přímé
korelaci s
dosaženou
- kvalitou životního
prostředí

Co se děje v agroekosystému 16.11.2025?

strana 63

Strategie EU v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030

- Evropská komise 20.5.2020 sdělila
- prostřednictvím „Strategie Evropské unie v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030“, že
- **biodiverzitu musíme do naší přírody navrátit, protože mi lidé ji potřebujeme pro náš život.**
- Je velmi důležitá pro lidské tělesné i duševní zdraví.
- Obdobně, jako se musí společnost vyrovnávat se s globální změnou, zdravotními hrozbami a katastrofami, se stejnou vážností se musí vyrovnat i s klesající biodiverzitou.
- je poukazováno na problémy, ale také na podporu a především potřebnost biodiverzity, tedy také drobné zvěře, která nabývá na stále větším významu.

Vybrané záměry Evropské unie, požadavky na členské státy v péči o přírodu a krajinu

- biodiverzita a dobře fungující ekosystémy jsou klíčem k posílení naší odolnosti a předcházení vzniku šíření budoucích chorob,
- **investování do ochrany, obnovy a zachování přírody má rovněž zásadní význam pro hospodářské zotavení Evropy,**
- ochrana biologické rozmanitosti má potenciál přímých hospodářských přínosů pro mnoho odvětví,
- investice do přírodního kapitálu, včetně obnovy přírodních stanovišť a zemědělství šetrné ke klimatu jsou uznávány jako jedny z nejdůležitějších fiskálních politik obnovy,
- biologická rozmanitost je významná pro zabezpečení potravin v EU i na celosvětové úrovni,
- **při ožívování ekonomik je významné vyhnout se návratu k původním stavům a uzavření se do nesprávných starých zvyků.**

Dále je poukazováno

- **příroda se nachází v krizové situaci** (jednou z příčin je způsob využívání půdy, znečištění a invaze nepůvodních druhů), je vytlačována do stále menšího prostoru Země,
- krize v oblasti biologické rozmanitosti a klimatické krize jsou neoddelitelně spjaty; **změna klimatu urychluje ničení přírodního prostředí prostřednictvím sucha, záplav a požárů,**
- **obnova a ochrana mokřadů, vhodné obhospodařování půdy (zastavení degradace, minimalizace eroze a zvýšení organické složky) vysazování stromů a zakládání zelené infrastruktury nám pomůže zmírnit dopad přírodních katastrof**
- náklady, související s nečinností jsou vysoké a očekává se jejich výrazný růst.

Předpoklad úspěchu...klíčová podmínka!

Zvládnout sociální poměry.....

- ekologická past...pro lišky - **myslivci**,
- pleveliště – „**taky**“ **zemědělci**,
- v Africe nemají co jíst a vy tady děláte blbosti...za naše daně děláte zbytečné věci... **zbytek vesnice**

Plně se ztotožnit se smyslem opatření

- **Vzdělávat se, osvojovat si znalosti, být nadšeni**
- **Nesmí se stát cestou do nejistoty, proto je třeba se vzdělávat....**

Zkušenosti s ozeleňováním.....

Jistý stupeň **nezávislosti na vesnickém mínění**

- ve vesnickém prostředí platí „jiná“ **kritéria úspěšnosti**
- Koupit nebo jinak získat pozemky a hospodařit na svém....hospodařím na svém....nepotřebuji brát ohledy na druhé....
- Pořídit své vlastní stroje a související mechanizaci
- Klíčová je připravenost (všech partnerů a spolupracovníků a schopnost improvizace....
- **Spolupráce s AOPK.....SZIF (?)**
- **- platí se za újmu...dělám službu státu, veřejnosti**

Motivace....KE ZMĚNĚ.... POZNÁNÍ REALITY!!!

strana 69

- Eroze a ztráta úrodnosti půdy
- Kontaminace vody, půdy, ovzduší
- Neprostupná krajina
- Ztráta biodiverzity, úbytek druhů živočichů a rostlin
- Přemnožení spárkaté zvěře (prase divoké, srnec obecný....)
- Odosobňování venkova
- Škody působené zvěří a na zvěři
- Přírodní kalamity, povodně.....nedostatek vody v krajině... .. sucho!!!!
- **Péče o vlastní majetek....půdu...potřeba biomasy..... zelené infrastruktury!!!!!!**

Motivace....KE ZMĚNĚ.... ZNALOST NÁSTROJŮ a dostupnost zdrojů!!!

strana 70

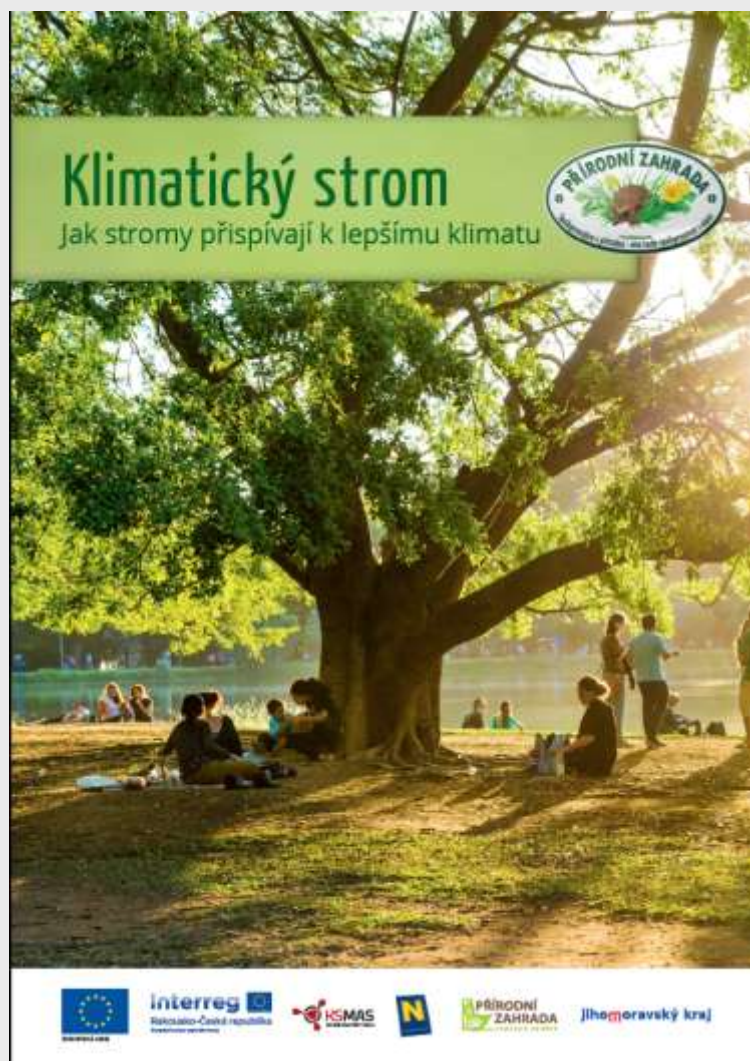
- Znalost strategie Ministerstva zemědělství a Ministerstva životního prostředí
- Znalost Programu rozvoje venkova a souvisejících dotačních titulů (zahájení činnosti mladých zemědělců, agroenvironmentální a klimatické opatření.....)
- Znalost Operačního programu Životní prostředí, Programu péče o krajinu a Programu obnovy přirozených funkcí krajiny
- Znalost právních a souvisejících požadavků
- **Pochopení PROCESU POZEMKOVÝCH ÚPRAV**
- **Možnost financovat nákup půdy, zemědělské hospodaření (podnikání) z dostupných zdrojů**
- **Být profitabilní.....**

- Vysoce zajímavý obor náročný na informace, znalosti, dovednosti....kompetentní personál
- Možnost podnikání v místě bydliště, dlouhodobě a smysluplně
- **Profitabilita oboru**.....ne pouze v produkci potravin, krmiv, ale také v péči o jednotlivé složky životního prostředí, včetně půdy.....**produkce jiné biomasy!!!**
- Poznání a možnost poskytovat ekosystémové služby
- Možnost brzkého dosažení cíle....funkčnosti realizovaných opatření
- **Obor, který ztraktivňuje krajinu, místo pro život ne jenom zvířat, ale také lidí**
- Aktivita v zemědělství generují neustále další možnosti zajímavého podnikání „**koníček**“ **se stal prací**

Jak na to...???

**Příručka pro výsadby ovocných dřevin
do krajiny Čech, Moravy a Slezska**

Adaptujeme, vracíme život do krajiny, produkujeme

2007

2020

2017

Co tak rok nesečené píce...???

strana 74

Rok nesečená píce – starý porost – pestrý život

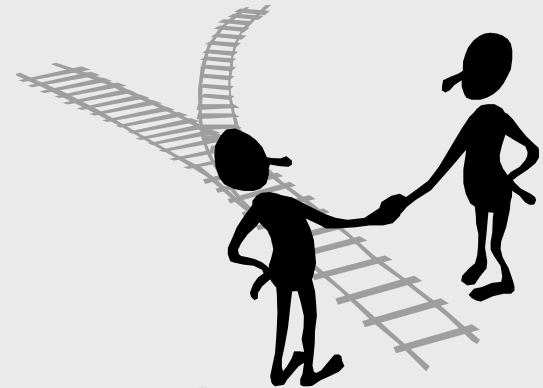

Rok tlejícího dřeva – mrtvé dřevo živý les

Závěr

- Diskuse
- Děkuji za pozornost!
- Přeji hodně osobních a pracovních úspěchů!

Kontakt: p.marada@quick.cz;

tel: 602 578 784

